پرېکه

پوهندوی عبدالقیوم کریم

۱۳۹۴ لمریز کال

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پـرېکړه

(د ۲۰۰۵ کال د جاپان د ان اچ کې د نړیوالې جایزې ګټونکې)

لیکوال:
پوهندوی ډاکټر عبدالقیوم کریم

۱۳۹۴ ل کال

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

کتاب پېژندنه:

د کتاب نوم: پرېکړه

لیکوال: پوهندوی ډاکتر عبدالقیوم کریم

خپرندی: د افغانستان ملي تحريك، فرهنګي څانګه

وېبپاڼه: www.melitahrik.com

کمپوزګر: عبدالصبور کریم

ډیزاینګر: ضیاء ساپی

پښتی ډیزاین: فیاض حمید

چاپشمېر: ۱۰۰۰ ټوکه

چاپکال: ۱۳۹۴ ل کال/ ۲۰۱۵م

د تحريك د خپرونو لړ: (۵۲)

یادونه: د چاپ حقوق له ملي تحریک سره خوندي دي او د کتاب د محتوا مسولیت لیکوال پورې اړه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډالۍ

د هیواد د ماشومانو د ښوونې او روزنې د ډګر

لارویانو ته چې په هیواد کې د علم مشال د دوی

له برکته تل روښانه وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تحریك یادښت

د افغانستان ملي تحریك د (۱۳۹۳ ل) کال په پیل کې له خپلو ګرانو هېوادوالو سره ژمنه کړې وه چې د دې کال په بهیر کې به (شل عنوانونه) بېلا بېل دیني، علمي، ادبي او ټولنیز اثار خپلې ټولنې ته وړاندې کوي. ملي تحریك دا ژمنه د یاد کال د کب پر (۲۸)مه نېټه پوره او د یوې پرتمینې غونډې په ترڅ کې یې شل عنوانونه علمي اثار هېوادوالو ته وړاندې کړل. ملي تحریك په یاده غونډه کې ژمنه وکړه چې د (۱۳۹۴ ل) کال په بهیر کې به انشاء الله د خدای (ج) په نصرت ټول ټال سل (۱۰۰) عنوانه بېلابېل علمي اثار ټولنې ته وړاندې کوي. طبیعي خبره ده چې دا اسانه کار نه دی، ډېر زیات زیار او زحمت ته اړتیا لري، خو ملي تحریك ټینګ هوډ کړی چې خپله دا ژمنه به هم د تېرې ژمنې په څېر عملي کوي. دا اثر چې ستاسو په لاس کې دی د همدې (سل عنوانونو) ژمنه کړو اثارو له جملې څخه دی، چې د چاپ جامه اغوندي. ملي تحریك هیله لري چې له دې اثر څخه به زموږ هېوادوال په زړه پورې ګټه پورته کړي. ملي تحریك له ټولو هغو لیکوالو، ژباړونکو، سمونچارو، مالي او معنوي مرستندویانو او چاپ چارو څخه چې ددې اثارو د چاپ په دې ټول بهیر کې یې یو بل سره مرسته او ملګرتیا کړې او دا فرهنګي بهیر یې بریالی کړی، د زړه له کومې مننه کوي او کور وداني ورته وایي.

د هېواد د فرهنګ د ښېرازۍ په هیله

د افغانستان ملي تحریك فرهنګي څانګه

(c) ketabton.com: The Digital Library

یاد د ښتونه

هرکله چې د ډرامه لیکنې سره د خپلې مینې او علاقې په باب فکر کوم نو په پنځوسمه لسیزه کې د افغانستان د راډیو د جمعې د شبو پښتو او دري راډیویي ډرامې او د اوونۍ پرله پسې راډیویي داستانونه مې په ذهن کې انګازې جوړوي.

په نوموړې لسیزه کې زه د ننګرهار په عالي لیسه کې د لیسې د دورې په زده کړو بوخت وم. زه په ټولګی کې لومړی وم او هره شپه به مې تر نیمو شپو درس وایه او په څنګ کې مې ورسره راډیو هم اوریده. د راډیو افغانستان نوموړو ډرامو او داستانونو او نورو خپرونو راسره مرسته کوله چې د شپې تر دولسو بجو پورې خپله مطالعه جاري وساتم. له همدې زمانې څخه مې د ډرامو له اوریدو او بیا له ډرامه لیکنې سره مې مینه پیدا شوه. د شکسپیر د اوتلو او هملټ او د کالیداس د شکونتلا ډرامه مې ولوستله او د ننګرهار د لیسې د ځارندویانو (Scouts) په لیکو کې د لنډو تمثیلي ټوټو په لیکلو سره مې ډرامه لیکنه پیل کړ. د پنځوسمې لسیزې په دویمه نیمایي کې مې په پښتو ژبه شعر هم لیکل چې ځینې یې د ننګرهار په

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورځپاڼه کې خپاره شول. ښه مې په ياد دي چې پوره يوولس ټوټې شعرونه مې ليکلي و چې د خپلې شعري استعداد د روزنې حوصله مې له لاسه ورکړ او يوازې د نثر او ډرامو ليکنې ته مې ملا وتړله. په **۱۳۵۷** لمريز کال کې کله چې په يوولسم ټولګي کې مې درس وايه، د ((افغان او انګليس دريو جګړو ته يوه کتنه)) تر سرليک لاندې مې د ښوونځي د دورې د تاريخ د کتابونو له مطالعې څخه خپله لومړنۍ مقاله وليکله چې تحقيقي بڼه يې درلوده او په دريو برخو کې د ننګرهار په ورځپاڼه کې خپره شوه.

د څو تمثيلي ټوټو تر ليکلو وروسته مې په اووو پردو کې د ((انتحار)) يا ځان وژنې تر نامه لاندې خپله لومړنۍ سټيج ډرامه وليکله چې د ډرامې د مختلفو پردو ترمنځ وقفو کې مې د مخکينيو پردو لنډيزونه په خپله نندارچيانو ته وړاندې کوله. د ډرامې موضوع د يوې نجلۍ پر ژوند څرخيده چې د خپل تره د زوی سره مينه لري خو پلار يې د يو څه شتو او جايداد په بدل کې هغه د بل کلي د خان يو بد عمله زوی ته په نامه کوي. په پای کې د نجلۍ مور، هلک او په خپله د نجلۍ عذرونه او زارۍ هيڅ ځای نه نيسي او ډرامه د نجلۍ په ځان وژنې سره پای ته رسيږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ډرامه لومړی د ننګرهار د عالي لیسې د هلکانو او د ننګرهار د آلایي لیسې د نجونو له خوا د ننګرهار د لیسې په سټیج کې ننداریې ته وړاندې شوه چې وروسته بیا د ننګرهار د لیسې د ښارندویانو په ګټه د ننګرهار د مرکزي ښار جلال آباد د سپین غر په سینما کې خلکو ته وړاندې شو. د ((انتحار)) ډرامه د هیواد د تکړه لیکوال او ژورنالیست ګلستان غالب په واسطه ډایرکټ او د ننګرهار د نوموړو لیسو د تکړه لوبغاړو منور ایوبي، داود سروري، زرغونه حیاتی او نورو له خوا چې نومونه یې زما په یاد کې نه دي پاتې، تمثیل شو. دا یوه سندریزه ډرامه وه چې درې سندرې یې درلودې. د ډرامې اصلي کرکټره چې زرغونه حیاتی د ډرامې د نجلی رول یې لوبوله، په خپله د ښه غږ څښتنه او د سندرو ویلو د ښه استعداد درلودونکې وه چې د ډرامې دوی سندرې به یې ژوندی د تمثیل په حال کې وړاندې کولې. په دې مانا چې په یو وخت کې به یې هم تمثیل کاوه او هم به یې سندرې ویلې. سازیانو به د پردې ترشا د هغې ملګرتیا کوله. د هیواد د پښتو ژبې دوو نورو خوږژبیو سندرغاړو استاد یار محمد چې په نوموړې لسیزه کې یې د ننګرهار په عالي دارالمعلمین کې د تدریس چارې په غاړه لرلې، او خدای بخښلی مسافر سفری چې تیر کال (۱۳۸۲ لمریز) څه موده وړاندې شهید کړی شو، او دواړه د افغانستان د ملي ټلویزیون وتلي هنري خیرې وې، د انتحار د ډارمې

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوه بله سندره په ګډه سره د ډارمې د واده په صحنه کې د نجلۍ د ځان وژنې څخه لږ مخکې وويل.

زه د انتحار ډارمه د خپل ډرامه ليکنې د کار پيل ګڼم، خو کله چې په ۱۳۵۹ لمريز کال کې د کابل پوهنتون د انجنيرۍ په پوهنځي کې مې خپل عالي تحصيلات پيل کړنو ورسره مې د افغانستان د ملي راډيو او ټلويزيون، د افغانستان د ليکوالو د اتحاديې د خپرنيز ارګان ((ژوندون)) مجلې، د افغانستان د هغه مهال د راډيو، ټلويزيون او افغانفلم د کميټې د خپرنيز ارګان ((آواز)) مجلې او نورو خپرونو سره مې خپلې قلمي همکارۍ هم پيل کړې او په دې برخه کې مې تر لسو کلونو پورې د افغانستان د ملي راډيو او ټلويزيون د بهرنيو خپرونو د اردو ژبې د پروګرامونو د سکرپټونو د ليکوال، جوړونکي او لوستونکي يا وياند په توګه کارکاوه، د ټلويزيون د سينمايي خپرونو د ادارې له پاره مې هندي فلمونه په پښتو او دري ژبو ژباړل او ورسره مې د هند د نيمې وچې د نوميالیو ليکوالانو لنډې کيسې، ډرامې او نورې ليکنې ژباړلې چې په دې برخه کې د رابندرنات ټيګور د ((ډاک ګهر))، ((راجا)) او ((لال کنير)) د ډرامو يادونه کولی شم. په ۱۹۹۱ عيسوي کال کې هغه مهال چې زه د کابل پوهنتون له خوا د ماسټرۍ د ډيپلوم د ترلاسه کولو له پاره هندوستان ته ولاړم، او دا ډرامې د افغانستان د هنرمندانو د اتحاديې له خوا تر چاپ لاندې و، په وروستيو کلونو کې د رامنځته کيدونکو حالاتو په وجه

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوموړې ډرامې نه يوازې دا چې له چاپ څخه پاتې شول، بلکې ټايپي نسخې يې د نوموړې اتحاديې له دفتر څخه ورکې شوې. د نوموړو ډرامو له جملې څخه يوازې د ((ډاک گهر)) يا پسته خانې د ژباړې يوه کاپي په تصادفي توگه راسره پاتې ده چې که ژوند باقي وي، په نږدې راتلونکې کې به يې انشاءالله چاپ کړم. د رابندرنات ټيگور د ډرامو د ژباړې په څنگ مې د ټيگور پر ژوند او ډرامو باندې د پښتو، دري او اردو ژبو له ماخذونو څخه په استفادې سره يوه اوږده معلوماتي ليکنه هم وکړه چې د ټيگور د ډرامو د ارزونې په څنگ کې يې د ډرامه ليکنې په برخه کې زما ليد او پوهې ته پراختيا ورکړه.

کله چې په ۱۹۹۱ عيسوي کال کې د کابل پوهنتون له خوا هندوستان ته د ماسټرۍ د تحصيل له پاره ولاړم نو د نوموړې هيواد د اوترا پرديش ايالت د رورکی په پوهنتون کې په خپل تحصيل بوخت وم چې په هيواد کې سياسي وضعه بدله شوه او زما کورنۍ پېښور ته کډه وکړه. د تحصيل په پای کې افغانستان ته د ستنيدو لارې د نورو هيوادو اول په شان زما پ مخ کې هم تړلې شوې وې. زه د کابل پرځای پېښور ته ولاړم. په پېښور کې يو شمير نړيوالو مرستندويو ادارو د افغان کډوالو د هوساينې، روغتيا او ښوونې او روزنې له پاره کار کول. په ۱۹۹۴ عيسوي کال کې د بي بي سي د ښوونيزو پروگرامونو اداره د افغانانو له پاره د ((نوی کور، نوی ژوند)) د ښوونيزو پرله پسې ډرامو د لړۍ د پيل کولو په درشل کې وه او ددې کار له پاره يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو شمیر ډرامه لیکونکو ته اړتیا درلود. د نوموړې ادارې د اعلان په ځواب کې د پښتو او دري ژبو ۴۳ تنو لیکوالانو ځانونه کاندید کړي و او په نظر کې وه چې د یو تن انګریزلاربښود ډن ګرت له خوا په دوو ډلو کې ترینه د ډرامه لیکنې آزموینه له دوی نه واخیستل شي. د ازموینې د پرمخ بیولو او ژباړې په برخه کې خدای بخښلی محمد اسمعیل نیاز چې یو تکړه افغان ژورنالیست او د بي بي سي د پښتو څانګې یو تکړه او وتلی پروډیوسر و، پرمخ بیول کیده. د لیکنې ازموینې بڼه داسې وه چې هره ورځ به د ورځې په پیل کې د ډرامې د یوې ځانګړتیا، بڼې او یا د صحنو د ځانګړنې په باب لیکوالانو ته معلومات ورکول کیده، او وروسته به ټولو ته دنده وسپارله شوه چې په یوه ټاکلي وخت کې دې لیکنه پرې وکړي. د لیکنې له پړاو نه وروسته به له هر لیکوال څخه وغوښتل شو چې خپله لیکنه ولولي څو نور لیکوالان پرې خپل نظر ورکړي او په اصطلاح هغه نقد کړي. د نظریو په پای کې به په خپله لیکوال ته هم وخت ورکړ شو چې د نورو لیکوالانو نظریې رد کړي او یا یې هم ومني. بیا به د ورځې ټول جریان ثبت او په انګریزي ژبه وژباړل شو او د د ازموینې مسوول کس ته د قضاوت او ارزونې له پاره وسپارل شو.

د یوې اونۍ په پای کې له ۴۳ تنو لیکوالانو څخه یوازې ۱۳ تنه د ازموینې دویم پړاو ته لار پیدا کړل. ازموینه د دویمې اونۍ له پاره په

(c) ketabton.com: The Digital Library

مخکینی بنه دوام وکړ او په پای کې یو ازې شپږ تنه لیکوالان غوره شول چې خپل د ډرامه لیکنې کار په پښتو او دري ژبو پیل کړي. له نیکه مرغه چې زه هم د دغو شپږو تنو لیکوالانو په کتار کې راغلم. د دغې ډلې نور لیکوالان میرمن شریفه پاځون، مهدی دعاګوی، مرحوم عبدالمنان ملګری، موسی رادمنش او احد پیغام و.

د ((نوی کور، نوی ژوند)) د ډرامو د لیکنې پروسه ډیره په زړه پورې او ګټوره وه. تر ټولو لومړۍ به د ډرامو د ایډیټور کاتب پاځون له خوا د ټاکل شوو موضوعګانو په باب د ډرامو د کیسو کرښو ته انکشاف ورکړ شو. نوموړې کرښې به د کیسو د کرښو په انکشافی غونډه کې د لیکوالانو او مسوولینو له خوا تر بحث، زیاتونې او کمونې لاندې ونیول شوې. بیا به مو نوموړې کرښې د تمویل کوونکو او نورو ځیریه موسسو د مسلکي مشاورینو په مشورتي غونډه کې د هغوی د نظریو د اخیستلو له پاره وړاند کړې. په دغه غونډه کې به د کیسو کرښې په هراړخیزه توګه وڅیړل شو او تر علمی، ټولنیز، کلتوري، مذهبي، سیاسي او اقتصادي سمونو لاندې ونیول شو. له دې پړاو نه وروسته به د نوموړو کرښو په اوږدو کې د لیکوالانو د ډلې له خوا د ډرامو د صحنو لنډیزونه ولیکل شول. د یادونې وړ بولم چې د صحنو د لنډیز د لیکلو د غونډو د چارو پرمخ بیول هم زما مسوولیت و دا ځکه چې د ډرامو د سکرپټ د لیکنې تر څنګ د لنډیزونو د مسوول دنده مې هم ترسره کوله. په هره میاشت کې مو د ډرامې د دوولسو

(c) ketabton.com: The Digital Library

برخو یا د شپیتو صحنو د لیکلو مسوولیت درلود. د ډرامو لنډیزونه مو بیا د لنډیزونو د ایډیټ کولو په غونډه کې چې معمولا زما، کاتب پاڅون او د اداري د مشر (په لومړي سر کې جان بټ او وروسته بیا خواجه شیرازالدین صدیقي) په ګډون دایریده، تر بحث لاندې ونیول او وروستی ایډیټ به مو سرته ورساوه. له دې مرحلې نه وروسته بیا د ډرامو لنډیزونه مو د پښتو او دري ژبو لیکوالانو ته ورکړ چې د هغوی له مخې دې د صحنو خبرې اترې (ډیالوګونه) ولیکي. د ډرامو د لیکلو وروستی پړاو د ډیالوګونو د ایډیټ پړاو و. په دې پړاو کې به مرحوم منان ملګری پښتو ډرامې او مهدی دعاګوی دري ډرامې ایډیټ کولې او بیا به د ډیالوګونو د ایډیټر کاتب پاڅون او د اداري د مسوول له خوا په یوه غونډه کې چې کله کله به ماهم په کې ګډون کاوه، وروستی کیده. د دغې مرحلې نه وروسته به ډرامې د تمثیل د تمرین او ثبت له پاره واستول شول. تر لومړیو شپږو میاشتو پورې مو د ډرامې د لارښود تر نظر لاندې ډرامې لیکلې چې دا کار د یو ډول روزنیز ورکشاپ بڼه درلوده. وروسته بیا افغان لیکوالانو خپل کار ته دوام ورکړ چې تر اوسه پورې په هماغه بڼه دوام لري.

د دغې ښوونیزې ډرامې له پاره مې د ۱۹۹۴ څخه د ۱۹۹۷ کال تر وروستی ربعې پورې په سلګونو ډرامایي صحنې ولیکلې او د صحنو د لنډیزونو د همآهنګ کولو دنده مې ترسره کاوه. له هغه نه وروسته د کډوالو په چارو کې د ملګرو ملتونو د سازمان په

(c) ketabton.com: The Digital Library

استازيتوب مې تر ۲۰۰۵ کاله پورې په اړوندو مسالو باندې د نظر ورکولو له پاره د هغوی په مياشتينيو مشورتي غونډو کې ګډون کاوه چې په دې توګه مې د (نوی کور، نوی ژوند) له ډرامو سره اړيکې تر لسو کلو زيات دوام وکړ. کله چې په ۲۰۰۲ عيسوي کال کې هيواد ته بيرته راستون شوم او په کابل کې د کډوالو په چارو کې د ملګرو ملتونو د سازمان د عالي کميشنري په دفتر کې مې د ډله ييزو اطلاعاتو د مسوول په توګه کارپيل کړ، په ۳۲ برخو کې مې په پښتو او دري ژبو د کډوالو د ستنيدو په باب يوه راډيويي ډرامه وليکله چې د افغانستان د تعليمي راډيو او ټلويزيون د ادارې له خوا جوړه او د راډيو افغانستان له لارې خپره شوه.

د لنډو کيسو، ناولونو، شعري ټولګو او ډرامو د کتابونو د لوستلو په څنګ کې له سينما او په تيره بيا له هندي فلمونو سره مې د شوونځي د وختونو څخه را په دې خوا زياته علاقه درلوده چې وروسته بيا د فلمونو له پاره په ليکنو بدله شوه. د تمثيلي ټوټو په څنګ کې مې لکه څنګه چې وړاندې يادونه وکړه، د ټلويزيون له پاره د رابندرنات ټيګور د ډاک ګهر يا پسته خانې ډرامه په شپيتمه لسيزه کې په دري وژباړله او د استاد عبدالقيوم بيسد په شمول مې د ملی ټلويزيون يو زيات شميرو اکدارانو ته د تمثيل په غرض وسپاره چې په دوی کې قادرفرخ، سرور انوري، وحيد صمدزی، هارون يوسفي، ف عبادي او نور شامل دي. که څه هم استاد بيسد او نورو ډرامه ډيره

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوښه کړه خو کلونه تیرشول او نو مورېې ډرامه ننداریې ته وړاندې نه شو. علت یې ښایي دهغې زمانې د راډیو او ټلویزیون په انحصاری کړیو کې د نوو او ځوانو لیکوالانو د ننوتلو د لارې خنډونه او ستونزې وې.

کله چې په ۱۳۶۳ لمریز کال کې د راډیو افغانستان د بهرنیو خپرونو د اردو ژبې د پروګرامونو په مدیریت کې مې د لیکوال، پروډیوسر او ویاند دنده ترلاسه کړه نو ورسره مې د ټلویزیون د سینمایي خپرونو د اداري له پاره د هندي فلمونو پښتو او دري ژباړه پیل کړه او یو زیات شمیر هندي فلمونه مې د افغانستان د ملي ټلویزیون له پاره وژباړل چې دا کار زه د فلمونو د سکرپټ او همدارنګه د فلمونو د صحنو د جوړونې او ښکلا سره زیات اشنا کړم. دې کار ته مې نږدې لس کاله دوام ورکړ چې زما له پاره یوه ګټوره تجربه وه.

د همدغو کلونو په اوږدو کې مې د (آواز) د مجلې له پاره د هنري او سینمایي پیښو د میاشتنی رپورټ لیکلو مسوولیت په غاړه درلود او د افغانستان د سینمایي خلکو سره مې لیدنه د هغوی د کارونو په باب د معلوماتو د راټولولو له پاره اړتیا وه چې دا کار زه له هغوی سره ترډیرې اندازې پورې اشنا کړم چې کله د هندوستان نومیالي سینمایي خیرو سنیلدت، شبانه اعظمی او نصیرالدین شاه په ۱۳۶۸ لمریز کال کې له افغانستان څخه لیدنه وکړه نو د چهلستون په ماڼۍ کې د افغانستان د سینمایي لوبغاړو او مینه والو په غونډه کې مې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغاني او هندي اړخونو د استازو انجنير لطيف او سنيلدت د ويناوو د ژباړې کار راته راوسپارل شو. دغو تولو پيښو له سينما سره زما مينه پياوړې کړه.

کله چې د ۱۹۹۲ کال د دسمبر د مياشتې په ۲۵ مه نيټه په هندوستان کې د خپلو ماسټرۍ دورې د تحصيلاتو د پای ته رسولو نه وروسته پيښور ته ولاړم نو د (سحر) فلم جوړولو د کمپنۍ د مشر سيد عبدالقهار روحاني سره اشنا شوم او د هغه په ملګرتيا مې ددوو بهرنيو ادارو د مستندو فلمونو له پاره په انګريزي ژبه دوه سکرپټونه وليکل چې د سيد عبدالقهار روحاني له خوا ډايرکټ او جوړ شو. په هغو کلونو کې زما يو دوست او همکار موسی رادمنش هم په پيښور کې د (دود و خاکستر) په نامه پر يو مستند فلم کار کاوه. د نوموړی فلم د جوړولو په دوران کې له هغه سره په تماس کې وم او معلومات مو سره شريکول چې دا کار د هغه له فعاليتونو سره اشنا کړم.

د ۱۹۹۷–۲۰۰۲ کاله پورې په اسلام آباد کې د کډوالو په چارو کې د ملګرو ملتونو د سازمان د عالي کميشنرۍ په اداره کې د مطبوعاتي مرستيال په توګه د دندې په دوران کې مې د نوموړې ادارې له پاره د څو مستندو فلمونو د جوړولو ، فلم اخيستنې او ايډيټ کولو د څارنې کار په غاړه درلود چې د فلم جوړونې د تخنيک سره يې تر کافي اندازې پورې بلد کړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هيواد ته له راستنيدو څخه وروسته د ۲۰۰۳ عيسوي کال د اپريل په مياشت کې مې د افغانستان د تعليمي راډيو او ټلويزيون د اوسنی رييس انجنير صفي الله ځير سره چې زما د پوهنتون د زمانی هم صنفی دی، د تايليند د بنکاک په ښار کې د ان، اچ، کی د جاپان د جايزې د آسيايي هيوادونو په فورم (NHK JAPAN PRIZE ASIAN FORUM ۲۰۰۳) کې د ګډون امکان ترلاسه کړ. په نوموړی فورم کې د بيلابيلو هيوادونو يو زيات شمير فلمونه ننداري ته وړاندې او تر بحث لاندې ونيول شول. د يوې اونی له پاره دا غونډه ماته د يو اغيزمن روزنيز کورس حيثيت درلود. له دغې غونډې نه پوره يو کال وروسته کله چې په کابل کې د ملګرو ملتونو د سازمان د وګړو د صندوق له پاره مې د مطبوعاتي مسوول په توګه کارکاوه، د نوموړې اداري په مالي مرسته او د ښځو د چارو وزارت په حمايت سره مې د (اولاد) د ټلويزيوني هنري او روزنيز فلم سناريو وليکله او د هغه د جوړولو چارې مې هم په غاړه واخيست. يو کال وروسته مې د جاپان د جايزې د تعليمي پروګرامونو د سکرپټ د ليکلو د سياليو له پاره يوه سناريو (همدا کتاب) وليکله چې د نړی د مختلفو هيوادونو له جملې څخه لومړی دلسو غوره سکرپټونو او بيا د پنځو غوره سکرپټونو په ډله کې وشميرل شو او وروسته د جاپان د توکيو په ښار کې د جوړشوو سياليو په دوران کې د سکرپټونو د وړاندې کولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

په نتيجه کې زما سکرېپټ لومړی مقام او د جاپان نړيواله جايزه وګټله. سربيره پر هغه زما د (اولاد) فلم هم چې جايزې ته کانديد شوی و ، د غوره فلمونو په کتار کې تر ټولو لومړی ننداري ته وړاندې شو چې د سينمايي خلکو او ننداره کوونکو له خوا يې تود هرکلی وشو.

وروسته مې ددوو نورو فلمونو سناريو وليکل او د هغوی د جوړونې چارې مې په غاړه واخيستل. د (مجبور) فلم مې په دري ژبه او د (پرېکړه) فلم مې په پښتو ژبه د خپل سناريو د جايزې په پيسو جوړ کړ. دا دواړه فلمونه د ۲۰۰۲ کال د جاپان د جايزې په سياليو کې د غوره فلمونو په کتار کې ننداري ته وړاندې شو.

د مجبور او اولاد فلمونو د ډايرکټ کار مې د يو تړون له مخې تکړه ډايرکټر عارف بې ريا ته ورکړی و. کله چې د مجبور فلم د ښځو د چارو د پخوانۍ وزيرې ډاکترې مسعوده جلالې په ګډون د نوموړی وزارت په تالار کې د يوې غونډې په ترڅ کې پرانيستل کيده، نو د افغانستان د پيژندل شوی ژورناليست، علمي شخصيت او د کابل پوهنتون استاد پروفيسور عصمت الهي له خوا ډير عالي وارزول شو چې د فلم جوړونې په کار کې زما د لا زيات تشويق باعث شو. د مجبور د فلم دويم امتياز داو چې په ۱۳۸۵ کال کې د افغانستان د اطلاعات ، فرهنګ او ځوانانو د وزارت له خوا درې جايزې يې ترلاسه کړ چې دوه جايزې يې دوو لوبغاړو ته او دريم يې د فلم کامره چلوونکی سيد ظاهر ظهور ته ورکړ شو. د فلم د سناريو په اړه د افغانستان د ټلويزيون د هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مهال مشرموسي رادمنش او د فلم ډايرکټر عارف بي ريا هم راته مبارکۍ راکړې او ويې ويل چې دوی د موثقو معلوماتو له رويه خبر دي چې د مجبور د فلم سناريو هم يوه جايزه ترلاسه کړې ده، خو نه د جايزو د ويش په غونډه کې اعلان وشو او نه په ورځپاڼو کې د هغو کسانو په کتار کې چې جايزې يې وړې وې، زمانوم راغی. داسې په نظر راغی چې په هيواد کې د نورو ډګرونو په شان د خلکو معنوي امتيازات هم کله کله تر حملې او لوټمار لاندې راځي.

د پريکړې د فلم ماجرا هم په زړه پورې ده. د پريکړې د فلم د جوړولو کار د ۲۰۰۷ کال د اکتوبرد مياشتې څخه مخکې بشپړ شوی و او د همدې کال د اکتوبر په مياشت کې په توکيو کې د ان، اچ، کی د جاپان جايزې له خوا ننداري ته وړاندې شو چې د فستيوال د ګډون کوونکو له خوا يې تود هرکلی وشو. ورسره په څنګ کې د جاپاني ژبارې سره د NHK د ښوونيز ټلويزيوني چينل له لارې زما د سکرپټ د جايزې او د نوموړي فلم د جوړونې د کار په باب زما د مرکې سره يو ځای خپور شو.

د توکيو د فستيوال په دوران کې د باسل-کالسروهی د فورم (Basel-Kalsruhe Forum) چې د بکا فورم (BakaFORUM) په نامه هم يادېږي، منتظم نايکل مارکوس (Nickle Markus) چې د ايټاليې او سيدونکی دی، زه يې د ۲۰۰۷ عيسوي کال د سويس د باسل ښار ته دعوت کړم چې د پريکړې فلم هلته د باسل-کالسروهی په فستيوال کې ننداري ته وړاندې کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ۱۳۸۵ کال د غبرګولي د ۲۲ نېټې څخه تر ۳۱ مې نېټې پورې په کابل کې د ګويټه انستيتيوت او د فرانسې د کلتوري مرکز له خوا د مستندو او لنډو داستاني فلمونو دويم نړيوال فستيوال جوړ شو چې د فستيوال له پاره د فلمونو د غوره کولو د کميټې غړيتوب ماته هم راکړشوی و. د افغانفلم رييس انجنير لطيف، د افغانستان د سينماګرانو د اتحاديې رييس جوانشير حيدري، نوميالی ډايرکټر او ليکوال احد ژوند ، د ګويټه انستيتيوت افغان مشر ابراهيم هوتک، پيژندل شوې ډايرکټره رويا سادات او د عبدالملک شفيعي چې د فستيوال د دايرولو چارې يې په غاړه لرلې، د دغې کميټې نور غړي وو. په نتيجه کې د ۲۰ څخه زيات فلمونه وکتل شول او د هغوی له جملې څخه يوازې ۱۲ افغاني فلمونه غوره شول چې دوه په کې د مجبور او پرېکړې فلمونه وو، د طلوع د ټلويزيون له لارې ننداريې ته وړاندې شول او د ژوري کميټې له خوا چې د هيواد پيژندل شوی ډايرکټر او د افغانستان د ملي راډيو او ټلويزيون رييس چې هغه واحد نظري هم ددغې کميټې غړيتوب درلود. د جايزو د ويش په غونډه کې چې د استقلال د ليسې په تالار کې جوړه شوې وه، واحد نظري په خپله پرانيستونکې وينا کې وويل چې هغه د ژوري کميټې د پرېکړې سره موافق نه دی ځکه چې د هغه په فکر هغه فلم ته جايزه ورکړی شوه چې بايد نه وای ورکړ شوی، او هغه فلم چې بايد د جايزې مستحق ګڼل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوی وای، د جایزې مستحق ونه ګڼل شو. محترم نظري زیاته کړه چې دی ځکه د ژوري کمیټې پریکړې ته غاړه کیښوده چې د رای اخیستنې په نتیجه کې ورستی پریکړه صادریدله او بحث او دلایل په کې هیڅ برخه نه درلود. د غونډې په پای کې واحد نظري چې هغه مهال د شمشاد د ټلویزیون رییس و، د شمشاد د ټلویزیون یو ستاینلیک چې د شمشاد د ټلویزیون د عمومي رییس او بنسټ ایښودونکی حاجي فضل کریم فضل په واسطه لاسلیک شوی و، د پریکړې د فلم د جوړولو په ویاړ د نوموړې فلم د ډلې په استازیتوب ماته راکړ.

د یادونې وړ بولم چې د جایزو د ویش د غونډې جریان په مستقیمه توګه د طلوع د ټلویزیون له لارې خپریده. د خپرونې ویانده دلافروز ځیرک چې د پښتو ژبې یوه تکړه لوبغاړې، لیکواله، شاعره او د فلمونو ډایرکټره ده، راته وویل چې د فستیوال د جوړولو مسوول چې مخکې ترې یادونه وشوه، ډیره هڅه وکړه چې د بیلا بیلو عواملو په وجه د غونډې وړاندې کوونکې دا موقع برابره نه کړي چې د شمشاد د ټلویزیون ستاینلیک ماته راکړي او دا خبر د طلوع د ټلویزیون له لارې خپور شي، خو دلافروز ځیرک پوهیده چې د خپرونې جریان په مستقیمه توګه خپریږي نو ځکه یې واحد نظري او ماته ستېج ته د راتلو بلنه راکړه او ستاینلیک ماته راورسید.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دغه هیوادنی فستیوال کې ما خپل دوه فلمونه (مجبور او پریکړه) چې د هغو د سناریو د لیکلو او پروډکشن چارې په غاړه لرلې، کاندید کړي وو، خو برعکس د فستیوال د جوړونکی یا جوړونکو له خوا زما د فلمونو د ډایرکټرانو عکسونه او پیژندنه د فستیوال په اسنادو کې خپریده، غوندو ته هغوی بلل کیده چې په نړیوالو فستیوالانو کې داسې نه وي بلکې ارتباطي کسان هغه وي چې فستیوال ته د فلمونو د تسلیمولو فورمې ډکې کړي وي. په هر حال په دې خبره مې ځان ته قناعت ورکړ چې ددوی ګناه ځکه نشته چې ښایي دوی په دې خبرو نه پوهیږي او یا که پوهیږي نو د تعصب له مخې دا کارونه کوي چې په داسې حالاتو کې شخړو او په تیره بیا بې ګټو شخړو ته ملاتړل هم را ته لیونتوب ښکاري. زه په دې عقیده یم چې ددې پرځای چې سړی د تیرو کیسو په سپینولو کې وخت تیروي، په راتلونکي کې د ګټورو کارونو په سرته رسولو سره خپل مقصد ته ژر رسیدای شي.

په هرحال، کله چې د ۲۰۰۸ کال د اپریل د میاشتې له لومړۍ نیټې څخه مې د شمشاد ټلویزیون د نشراتو د رییس په توګه مسوولیت په غاړه واخیست، د ټلویزیوني خپرونو ، فلمونو او پرله پسې ډرامو د جوړولو او ډایرکټ کولو په برخه کې نورې تجربې ترلاسه کړې او د ټلویزیوني خپرونو په څنګ کې د سلګۍ په نامه د یو ټلویزیوني لنډ هنري فلم د لیکنې او ډایرکټ چارې مې هم ترسره کړې، د ښکلا په نامه یوه ټلویزیوني پرله پسې ډرامه مې ولیکله چې د فلم اخیستلو یا شوټنګ

(c) ketabton.com: The Digital Library

کار يې د شمشاد ټلويزيون له طرفه په جلال آباد کې د جلال فلم په مرسته بشپړه او بيا د شمشاد ټلويزيون له لارې خپره شوه.

اوس هم د څو ډرامو، ټلويزيوني او سينمايي فلمونو طرحې مې د ذهن فضا ډکه کړې چې د کاغذ پرمخ راوړلو ته يې زما تلوسه ورځ تربلې تلوسه زياتېږي، خو خدای زده چې په هيواد کې د فرهنګي اسانتياوو او امکاناتو د محدوديتونو په چاپيريال کې د ليکلو او جوړولو امکان يې ترلاسه کړم.

په درناوي

پوهندوی ډاکټر عبدالقيوم کريم

د ۱۳۸۲ لمريز کال د زمري لسمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرېکړه

د لنډ هنري فلم لپاره ډرامه

لوبغاړي

۱. ښوونکی: د ډرامې مرکزي لوبغاړی، ځوان، په خپل عزم ټینګ ولاړ، مهربانه او منطقي

۲. سلامت خان: د پوخ عمر سړی، د کلي د اقتدار خاوند یو خان، د ښوونې او روزنې مخالف، د ولسوال ملګری

۳. ناظر: ځوان، د منفي فکر خاوند ، د خان ملګری او ناظر

۴. سیلانی: د کلي یو تن او سیدونکی، د پاخه عمر خاوند ، د آس ګاډی چلوونکی، خواخوږی او د ښوونې او روزنې پلوی.

۵. ځلمی: د ۱۴ کلو یو ځوان هلک ، د خان زوی او د ښوونکی زده کوونکی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۶. زرمینه: د سلامت خان ځوانه لور، تر ځلمی مشره او د زده کړې لیواله.

۷. مور: د سلامت خان ښځه او د ځلمی او زرمينې مور.

۹. مدیر: د ولسوالی د ښوونې او روزنې مدیر.

۱۰.ملا: د کلي د جومات ملا

۱۱. ځوتنه نور کلیوال

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرېکړه

لومړۍ صحنه

ځای: د ولسوالۍ د ښوونې او روزنې د مدیر دفتر

وخت: ورځ

د صحنې پېژنه:

د ښوونې او روزنې مدیر ملي جامې په تن کې لري او میز یې د افغانستان په درې رنګه بیرغ او د دفتر دیوالونه یې په ښوونیزو چارتونو او کالیزو ښکلي شوي دي. ښوونکی چې پتلون او کمیس یې اغوستی دی، د هغه د میز په مقابل لوري کې پر چوکۍ ناست دی، ښوونکی د ولسوالۍ له اړوندو کلو څخه د یوه کلي په ښوونځي کې چې د جګړو له امله وران شوی دی، خپل د تقرر سند وړاندې کړی او له هغه سره خبرې کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مدیر: (په ډیره مینه او درناوی) دا خو سمه، خو په کلي کې دا سې څوک پیژنې چې په د اوسیدو د ځای په برخه کې درسره مرسته وکړي؟

ښوونکی: نه، لومړی خو ورځې به په ښوونځي کې تیرې کړم او ورسره به د اوسیدو یو ځای هم ځانته وګورم.

مدیر: (په پلتنې سره) آیا پوهیږې چې ښوونځی پرته له
څلورو دیوالونو ، نور هیڅ نلري او ته لومړی ښوونکی
یې چې پس له څو کلونو هلته ځې؟

ښوونکی: هو ، همدا سې راته ویل شوي وو ، خو ما پریکړه کړې،
هرڅنګه چې وي، زه به ددې کلي ماشومانو ته سبق
ورکوم.

مدیر: (د ښوونکی پریکړه ستایي) معلم صیب، تاسې ډیر ستر ګام پورته کړی دی. زه ستاسې د پریکړې درناوی او ټینګ عزم ته ته سلام کوم او د هیواد د اولادونو په ښوونه او روزنه کې مو بریالیتوبونه غواړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

((د ښوونځي مدیر، له خپله جیبه قلم راباسي، د ښوونکی سند لاسلیک کوي، له خپلې چوکۍ نه راولاړیږي او د لاس کاغذ ښوونکی ته ورکوي هغه ښوونکی ته لاس ورکوي او په هیوادنۍ مینه ورسره غاړه وځي، ورسره لاس ورکوي او د هغوی په تصویر باندې د فلم ټایټل پیل کیږي.))

ښوونکی په داسې حال کې چې سند یې په لاس کې دی، خپله پنډوکۍ هم له ځځکې پورته کوي او له هغه ځایه د باندې وځي. د موټرو یوې کوچنۍ هډې ته رسیږي او په یو موټر کې د کلي په لور روانیږي. کلي ته نږدې له موټره کښته کیږي او د کلینر په وینا د کلي په لور ښوځیږي. په تنګو خامه لارو کې له یو څه پلي مزل څخه وروسته د سیلانی په نامه د نوموړي کلي له یوه سړي سره د هغه په آس ګاډۍ کې سپریږي او دواړه په خوشحالی او خبرو اترو د کلي په لور روانیږي. څو قدمه وړاندې دوه کسان پر آسونو سپاره ددوی له مخې تیریږي. د فلم ټایټل د آسونو د پښنو په دوړو کې پای ته رسیږي.

ښوونکی: (په داسې حال کې چې خپله پزه یې په دستمال له دوړو پټه کړې وه، له د اس ګادی له خاوړ څخه پوښتنه کوي) بابا، دوی څوک وو؟

بابا: ای معلم صیب، دوی زموږ د کلي واکداران دي. سلامت خان او د هغه ناظر. فکر کوم ولسوالۍ ته لاړل.

ښوونکی: ولسوالۍ ته؟ د څه د پاره؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

سيلانی: د خپل انډيوال ولسوال ليدو ته. ولسوال يې ډيرنـــــــږدې ملګری او ملاتړ دی. خو يوه خبره په ياد ولره

چې د سلامت خان له مشورې نه پرته به دا ښوونځی

بيا جوړ نه شي.

ښوونکی: ولې بابا ؟ ښوونځی خو دولتي دی، سلامت خان په کې

څه کارلري؟ !

سيلانی: ای معلم صيب، که سلامت وغواړي، په هر يو کار کې

خنډونه پيدا کولی شي.

ښوونکی: (په چورت کې) که دا سې وي نو زه به له خان صيب ســـــره بـــــه خامخاګورم.

سيلانی: او بله خبره، چې دا (پتلون ته اشاره کوي) پتلون متلون

به په کلي کې نه اغوندې ښه ! ځکه چې سلامت خان به

يې دانګريزانو جامې و ګڼي، چې د انګريزانو جامې

يې وګڼلې، په تا به د کفر تور ولګوي، او چې د کفر

(c) ketabton.com: The Digital Library

تور يې دربانديې ولګاوه، تا له کلي وشړي او مکتب
به بيرته بنده شي.

ښوونکی: (په خندا) بابا. زما د راتلو موخه خود کلي د ښوونځی
بيا فعالول اود ماشومانو زده کړه ده او بس. زه به د
ماشومانو د زده کړې له پاره هريو ګټورکار ګټه ور
وګڼم.

سيلانی: معلم صيب، (ښوونځی ته په ګوته اشاره کوي) هغه دی
د کلي ښوونځی !

ښوونکی: خير اوسې، کور دې ودان
(له ګاډی نه راکوزيږي او غواړي له جيبه پيسې راوباسې)

سيلانی: نه معلم صيب کرا درنه نه اخلم، خويو زوی لرم. غواړم هغه هم
په ښوونځي کې شامل کړم.

ښوونکی: ولې نه بابا ، همدا خو زه غواړم چې ټول کليوال خپل ماشومان بيا
ښوونځي ته راواستوي چې ښوونځی بيا فعاله شي. زه غواړم سبا
سهارله د کلي له
مشرانو څخه همدا غوښتنه وکړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیلانی: (خوشحاله کیږي) دا خو ډیره ښه خبره ده. دا کارخو به سبا وشي، اوس راځه نن شپه له ما سره لاړشه. دمه به دې هم جوړه شي او ستړیا به دې هم ووځي. سر له سبا نه به بیا خپل کار پیل وکړې.

ښوونکی: له تاسره خو نه شم تلی. غواړم لومړۍ شپه (ښوونځی ته ګوري) په خپل کور کې تیره کړم.

سیلانی: نو بیا به د شپې له پاره هرڅه چې تیار وي، هغه به هم درته راوړم او دیو کټ به هم درته وخورم (او روانیږي)

ښوونکی: نه بابا، داسې مه کوه، زه نه غواړم چې تاته تکلیف درکړم.

سیلانی: څه پروا کوي؟ ته خو زمونږ میلمه یې، خدای پامان (او خپل اس چو وکوي او ښوونکی د ښوونځي په لور روانیږي.)

(c) ketabton.com: The Digital Library

دویمه صحنه

ځای: د کلي دیره

وخت: د سهار له چاي څخه وروسته

د صحنې پېژندنه:

ښوونکی له کلیوالو سره په غونډه کې هغوی ته کلي ته د خپل راتګ موخه بیانوي او د کلي په بیا فعالولو کې د هغوی مرسته غواړي. ښوونکی د خلکو په وړاندې د ښوونځي، د خپل کار او د ماشومانو د زده کړې په باب معلومات ورکوي. د خبرو په دوران کې ناظر، خان او نور سپین ږیري او مشران په وار وار سره خپلې پوښتنې او نظریې وړاندې کوي چې د ښوونکي په واسطه ورته ځوابونه ویل کیږي. خبرې اترې یو څه دوام کوي.

سلامت: (هڅه کوي چې کلیوالو ته قناعت ورکړي) کلیوالو ورونو، زه د ماشومانو د تعلیم پر ضد نه یم. مګر دغه ماشومان کار لري، روزګار لري. که چیرې دغه ماشومان ښوونځي ته لاړ شي نو ددوی کورنۍ به له سختو مشکلاتو سره مخامخ شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناظر: (هڅه کوي چې د ښوونځی د فعالولو مخالفت وکړي) ښوونځی مو جنګونو وران کړی دی. زه خو وایم چې همدا اسې وران ساتل یې په کار دی چې نورې لانجې را ولاړې نه کړي. مولوي صیب، تاسې په کې څه وایئ؟

ملا: (به مشورې سره) مسلمانانو ورونو، اسلام زده کړې په ښځه او نر فرض ګرزولی دی، ولو که هغه په چین کې وي. دا چې معلم صیب زمونږ کلي ته راغلی او زمونږ ماشومانو ته سبق ورکوي، دا یوه ډېره ښه خبره ده. باید چې دا موقعه له لاسه ورنکړو.

سیلانی: انځرګله، مولوي صیب ډېره ښه خبره وکړه. زه خو حاضر یم چې خپل زوی سر له همدا نن نه په ښوونځي کې شامل کړم.

انځرګل: خان صیب، راځئ چې د ناپوهي د ختمولو له پاره له معلم صیب سره مرسته وکړو چې هم خدای تعالی راضي شي او هم مو ماشومان تعلیم وکي.

ناظر: (لومړی سلامت خان ته په انتقادي نظر ګوري او بیا) خان صیب به په دې شرط دا خبره ومني چې راتلونکی ذمه واري یې تاسې په غاړه واخلئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بل تن: ناظر صیب، کومه ذمه واري؟ تعلیم خو یو روا کار دی.

سلامت: (په اعتراض آمیزه لهجه) اوس خو درته څه ویلی نه شو ، خو د وخت په رارسیدو سره به په هرڅه وپوهیږئ !

ملا: (په مشورې سره) خان صیب، هره ستونزه چې را پیدا شي، په جرګو به يې حلوو. خو له هرڅه نه مخکې باید ټول کلیوال د ښوونځي په پاک کولو کې له معلم صیب سره مرسته وکړو.

ځو تنه کلیوال له ښوونکی سره په ګډه د کلي د وران او ویجاړ ښوونځی پاک کوي، په کړکیو کې يې پلاستیک نصبوي ښوونکی یوه توره تخته د درس ورکولو له پاره پر دیوال نصبوي او د یو څو کتابچو او پنسلونو په آماده کولو سره د ماشومانو د راتګ له پاره تیاری نیسي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دریمه صحنه

ځاي: ښوونځی

وخت: سهار

د صحنې پیژندنه:

بله ورځ سهار پس له دې چې لمر راخیژي ، د کلي ماشومان د ښوونځي په لور روانیږي چې په ښوونځي کې یې د ښوونکی له خوا هرکلی کیږي. ښوونکی ماشومانو ته د الفبا د تورو درس ورکوي او بیا له ماشومانو څخه غواړي چې د الفبا تدریس شوي توري د کورنۍ وظیفې په توګه په خپلو کتابچو کې ولیکي. بیا د هغوی پاملرنه د حساب مضمون ته رااړوي.

ښوونکی: ګرانو ماشومانو ، نن خو مو د ژبې توري زده کړل. پوه شوئ؟

زده کوونکي: (په یو غږ) هو معلم صیب !

ښوونکی: د سبا له پاره مو همدا کورنۍ دنده ده. په خپلو کتابچو کې یې ولیکئ. او اوس وار رارسیږي د حساب مضمون ته. لومړی باید شمیرل زده کړئ.

(ښوونکی خپل تدریس ته دوام ورکوي)

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلورمه صحنه

ځای: د سلامت خان کور

وخت: ورځ

د صحنې پېژندنه:

د سلامت خان په کور کې چې په ښکلو پردو، توشکو او بالښتونو او همدارنګه په سرو قالینو ښایسته شوی دی، د سلامت خان زوی ځلمی چې له ښوونځی څخه را ستون شوی دی، خپله کورنۍ وظیفه د کتاب له مخې په خپله کتابچه کې لیکي.

زرمینه: (راځي او ځلمي ته) ځلمیه، دا څه کوې؟

ځلمی: خورجانې، کورنۍ دنده مې ترسره کوم او سبق هم وایم!

زرمینه: داووایه چې پرې پوهیږې او که هسې خپل وخت خوشې تیروې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځلمی: ولې نه پوهیږم؟ داوګوره ! (په یادیږي یې چې زرمینه سواد نه لري) هو رښتیا ، تا خو سبق نه دی ویلی. لیکل او لوستل دې نه دي زده، څنګه به پرې وپوهیږې؟

زرمینه: ته یې راته وښایه چې زه هم پرې پوهه شم. زه هم غواړم چې یو څه زده کړم.

ځلمی: (په خندا) ته خو نجلۍ یې او زموږ د کلي سترې نجونې سبق نه وایي. شرم دی.

زرمینه: (په اريانتيا) په دې کې د شرم داسې کومه خبره ده چې ته پرې خاندې؟

ځلمی: شرم څه کوې، د خندا خبره خو دا ده چې لا تراوسه پورې هلکانو سبقونه نه دي ویلي او ته غواړې چې سبق ووایې !؟

مور: (راننوزي او دهغوی د خبرو له اوریدو څخه وروسته) خانده مه، داهم همدومره د زده کړې حق لري چې ته یې لرې. خیر زویه، هرهغه څه چې په ښوونځي کې زده کوې، دې ته یې په کور کې ورزده کوه !

(c) ketabton.com: The Digital Library

(راننوځي. د کورنۍ غړي راولاړېږي او له سلام او روغبړ څخه وروسته چوپتیا په کوټه کې خپرېږي)

سلامت: (راننوزي او له سلام او روغبړ څخه وروسته) د زرمینې مورې، هغه پاکې جامې مې راکړه چې ولسوالۍ ته ځم.

مور: ښه ده.

(د ځلمی مور بلې کوټې ته د سلامت خان په جامو پسې ځي او سلامت خان کښیني).

ځلمی: (په داسې حال کې چې خپل کتابونه او کتابچې راټولوي) پلار جانه، کتابچې مې ډکې شوي دي. زه هم درسره ولسوالۍ ته ځم چې ځان ته کتابچې او قلمونه واخلم.

سلامت: زه به یې درته راوړم. ته ورځه ناظر ته ووایه چې آس تیار کړي. تا به بل وخت له ځانه سره بوځم.

ځلمی: ښه پلار جانه (او په منډه روانیږي چې د پلار حکم پرځای کړي)

مور: (راځي) جامې دې په هغه کوټه کې تیارې دي. (او بیرته ګرځي)

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلامت: ښه ده.

زرمینه: (په ډېر احتیاط سره خپل پلار ته نږدې کیږي او په ډېر احتیاط سره) پلارجانه، له ولسوالۍ نه زما د پاره هم یوه کتابچه او یو پنسل خو راوړه. زه هم غواړم چې له ځلمي نه په کور کې سبق ووایم.

سلامت: (د خپل سر په اشارې سره مخالفت کوي) نه زرمینې، ته ورته اړتیا نه لرې.

زرمینه: پلارجانه، چې ځلمی ورته اړتیا لري نو زه هم ورته اړتیا لرم.

سلامت: (په غوسې سره) زرمینې، ته ښه پوهیږې چې ځلمی مې ځکه ښوونځی ته پریښود چې له کلیوالو څخه وروسته پاتې نه شو. دا په دې مانا نه ده چې ته دې هم سبق ووایې.

زرمینه: (په عذر او زارۍ) خو زه له کوره دباندې نه وځم پلارجانه! غواړم په کور کې له خپل ورور څخه زده کړه وکړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلامت: (په اريانتيا او انديښنې سره) ستا خبرې راته د يو لوی توپان پيغام راکوي ! زه د همدې له پاره ځم چې مخکې له خپل انډيوال ولسوال سره وغږېږم.

زرمينه: پلار جانه، زه ستا په خبره ونه پوهيدم ! زه خو غواړم يوازې ليکل او لوستل زده کړم.

سلامت: (له خپله ځايه پاڅيږي او په غوسې سره وايي) زما مشوره داده چې دا فکرونه پرېږده او که نه نو په دې توپان کې به دې ټول ژوند تباه او برباد شي.

(سلامت خان په غوسه بلې کوټې ته ځي او زرمينه د ناهيلی په عالم کې اريانه پاتې کيږي).

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځمه صحنه

ځاي: ښوونځی

وخت: ورځ

د صحنې پېژندنه:

سهار دی. زده کوونکي چې د کتابونو کڅوړې تر تخرګ لاندې او یا پر اوږو او لاسونو کې ځوړندې نیولې او شیبه په شیبه ښوونځي ته را ننږدې کیږي. ناظر هم د ځلمي سره ښوونځي ته رارسیږي. ښوونکی د ښوونځي په وره کې ولاړ او په خوشحالی سره د ماشومانو هرکلی کوي.

ښوونکی: ناظرکاکا ، سلامونه

ناظر: والیکم سلام معلم صیب، رښتیا ، څنګه دی دا د ماشومانو سبقونه څنګه پرمخ ځي قربان؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښوونکی: ډیر ښه پرمخ ځي. د زده کوونکو مخ په زیاتیدونکی شمیر له کلي څخه د بیسوادۍ د له منځه تللو پیغام راکوي.

ناظر: هسي نه چې زمونږه کډه هم د بیسوادۍ له کاروان سره د تعلیم په سیلاب لاهو کړې.

ښوونکی: (په اریانتیا) دا دې څه وویل ناظر صیب؟ بیسوادي د انسان د خوشحالی دښمن او تعلیم د آبادي او یووالي پیغام دی.

ناظر: خو خان صیب وایي چې زمونږ د ژوند بقا د کلیوالو په بیسوادۍ کې ده. که کلیوال تعلیم زده کړي نو زمونږ خبره بیا نه مني او زمونږه واکمني به ختمه شي.

ښوونکی: نه ناظرصیب ، دا خبره سمه نه ده. خلک د تعلیم په رڼا کې په مینه او وروګلوۍ د خلکو پرزړونو حکومت کولای شي خو په زور هیڅکله نه.

ناظر: معلم صیب، زه خو ستا خبرو چرتي کړی یم. نه پوهیږم چې اخر به یې څه کیږي !

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښوونکی: (ناظر ته چې د هغه په خبره په چرتونو کې ډوب شوی) ناظره، په چرتونو نه پوره کیږي. نیک کار عملی ګامونو ته اړتیا لري. خیر، زه لاړم چې ماشومان راته انتظار باسي. د خدای په امان ! (او زده کوونکو ته ورځي).

ناظر: (له ځانه سره په چورت کې) زه په دې خبرو ښه پوهیږم خو ته په دې نه پوهیږې چې ستا له تعلیم سره دومره مینه ستا د ژوند له پاره لوی عذاب جوړیدای شي.

(د ناظر له څیرې نه داسې ښکاري چې هغه فکر کوي چې ښوونکی به خامخا لو ستونزې سره مخامخ کیږي. هغه د خپلې خبرې نه وروسته روانیږي)

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږمه صحنه

ځاي: ښوونځی او نور بيلا بيل ځايونه

وخت: ورځ

د صحنې پيژندنه:

ښوونکی په ښوونځي کې زده کوونکو ته د رسم د مضمون د تدريس په دوران کې د ښوونځی د دړې پرمخ آس رسموي او د آس په باب توضيحات هم ورکوي. او له هغه نه وروسته:

ښوونکی: (زده کوونکو ته) ګرانو ماشومانو، زه نن خوشحاله يم چې د کلي مشران هم اوس ليکل او لوستل زده کوي.

يو تن: (په خپل ځای ولاړيږي) معلم صيب، يوه پوښتنه لرم، ښځې ولې سبق نه وايي؟

ځلمی: ښوونکی صيب، زه يې ځواب وايم!

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښوونکی: سمه ده ځلمیه، ته یې ځواب ووایه !

ځلمی: (دریږي) ځکه چې سبق ویل هغوی ته ګټه نه لري.

ښوونکی: (د زده کوونکو په لور یو قدم وړاندې راځي) نه ځلمیه، ځواب دې سم نه دی. تعلیم یافته ښځې لږ تر لږه خپل کورني کارونه ښه ترسره کولی او خپل ماشومان ښه روزلی شي.

یو تن: نو بیا ښځې ولې سبق نه وایي؟

ځلمی ځکه چې شرم دی.

ښوونکی: ځواب دې بیا هم سم نه دی. شرم خو داوي چې د هغوی لیکل او لوستل نه وي زده. د علم زده کړه په هر نر او ښځه باندې فرض دی. هغوي هم حق لري چې زده کړه وکړي.

ځلمی: معلم صیب، زما مشره خور هم له سبق سره زیاته مینه لري. غواړي له ما څخه لیکل او لوستل زده کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښوونکی: دا خو ډېره ښه خبره ده، د کلي نورې تورسرې هم غواړي چې سبق ووايي. زه به هغوی ته ډېر ژر يو کورنی ټولګی جوړوم. ستا خور هم کولای شي چې په هغه ټولګي کې ګډون وکړي.

اوومه صحنه

ځای: د خان حجره

زمان: ورځ

د صحنې پېژندنه:

د سلامت خان په کور کې چې په ښکلو پردو، توشکو او بالښتونو او همدارنګه په سرو قالينو ښايسته شوی دی، ځلمی خپلې خور ته د ښوونکی له خولې د کلي د تورسرو د کورس په باب خبر ورکړي چې د زرمينې د خوښۍ سبب ګرځي.

زرمينه: (په خوښۍ سره) دا خو دې ډېر ښه پيغام راوړ ځلميه، زه به په دې ټولګی کې خامخا ګډون کوم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلمی: (په اندیښنې سره) خو زرمینې، پلار جان به دې دې کار ته پرې نږدي.

زرمینه: (خپلې ګل بي بي ته) ګل بي بيجانې، ته به مې پلار راضي کړې چې پرې مې ږدي.

مور: نه لورې، زه چې دې پلار پيژنم، هغه هيڅ کار د بل چا په خوښه او غوښتنه نه ترسره کوي.

سلامت: (کورته راننوځي) څه جرګه ګۍ مو جوړه کړې ده وه ښځې؟

مور: د جرګه ګيو پرېکړې خو ته هسې هم نه منې، ولې پوښتنه کوې!

سلامت: (په خندا) پر ما مو لکه چې خپل باور له لاسه ورکړی دی که څنګه؟

مور: پرتا باور خو زمونږه اړتيا ده. بله چاره نه لرو. د هر کار له پاره خو ستا اجازې ته اړيو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلامت: چې دا سې ده نو خبره مه اوږدوه. سپینه یې راته ووایه چې څه خبره ده !

مور: د کلي د ماشومانو او لویانو په څنګ کې د کلي تورسرې هم غواړي چې له معلم صیب نه سبق ووایي. په دې خبره ټول کلیوال خوشحاله دي.

سلامت: (په اندېښنه او فکر) ښه، نو خبره دې ځای ته رسیدلی ده. معلم صیب غواړي د کلي تورسرو ته سبق ورکړي؟

مور: وه سړیه، د تورسرو په سبق ویلو کې څه بدي ده؟

سلامت: لکه چې ته هم غواړې چې په دې عمر کې سبق ووایې؟

مور: که وکولی شم زه به هم سبق ووایم خو...

سلامت: خو څه؟ ولې چوپه شوې؟ وایه که نه !

مور: خو اوس مې د زرمینې له پاره درته ویله چې هغه غواړي د کلي د نورو تورسرو سره په سبق کې یو ځای شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلامت: (په غوسه) نه د زرمينې مورې، زرمينې ته اجازه نه شته چې سبق وو اییي. دا زموږ د دود او دستور پرضد دی.

مور: (په اريانتيا سره) دا چې ماشومان او لويان سبق وايي نو تورسرې يې ولې نه شي ويلای؟

سلامت: (په فکر او غوسه) ما د هيڅا تعليم نه دی منلی. ځلمی خو مې ځکه پرېښود چې له کليوالو ښځه وروسته پاتې نه شي. او پاتې شو د تور سرو تعليم، سوال نه پيدا کيږي سوال.

زرمينه: پلارجانه، په ژوند کې مې يوازينۍ هيله همدا ده چې سبق ووايم.

سلامت: (په غوسه) زرمينې، دا د کور کار به څوک کوي چې ته سبق ووايې؟

ځلمی: پلارجانه، د کور کار به هم وکړي خو د سبق ويلو اجازه ورته ورکړه.

سلامت: ځلميه، څو توري دې لا ته دي زده کړي او اوس زما په خبره کې خبره کوې؟ (په غوسه) ځئ ورک شئ زما د مخې نه. نور نه غواړم چې په دې خبره له تاسو سره بحث وکړم. ځئ ورک شئ !

(c) ketabton.com: The Digital Library

(زرمینه او ځلمی خپه بلې ښونې ته ځي)

مور: (په اسویلی) ثابته دې کړه چې ته په رښتیا سره د جرګو پریکړې منې. (او له هغه ځایه په اعتراض آمیزه توګه روانیږي)

سلامت: (په غوسه او فکر کې له ځانه سره) دا هرڅه د هغه معلمګي له لاسه را پیښیږي. ګورم به د رسره معلمګیه !

ناظر: (را ننوزي) سلامت خان دې سلامت وي، په کومو فکرونو کې ډوب یې خان صیب؟

سلامت: د معلم صیب کارونو په فکرونو کې ډوب کړی یم. هغه غواړي د کلي تورسرو ته سبق ووایې او دا خبره زما د زرمینې ماغزه خراب کړي ماغزه.

ناظر: خان صیب، دا سې ښکاري چې د علم رڼا ستا کور ته یې مخه کړې او غواړي ستا قسمت بدله کړي. لومړی زلمی او اوس زرمینه، یاره خان صیب له تانه به یې څه پټوم، که رښتیا ووایم نو زما په زړه کې هم ورځ په ورځ د زده کړې مینه زیاتیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلامت: (په غوسه) ناظره، ملنډې راپورې مه وهه. زه دومره بې غیرته نه یم چې خپلې تورسرې سبق ته پرېږدم. یو چاره یې وښیه چاره چې څه وکړو؟

ناظر: لومړی باید چې ښوونځی وتړل شي او بیا معلم صیب له کلي نه بهر کړل شي او که نه نو خان صیب هغه ورځ لیرې نه ده چې ستا د کورنۍ د غړو په ګډون ټول کلی ستا پرضد ودریږي او تا له کلي بهر کړي.

(سلامت خان د ناظر د خبرو په تایید په فکرونو کې ډوب دی.)

(c) ketabton.com: The Digital Library

اتمه صحنه

ځای: ښوونځی

وخت: ورځ

د صحنې پېژندنه:

(ښوونکی په ښوونځي کې کتاب لولي. له ليرې يې خان او ناظر ته پام کېږي چې دده وه خواته په بېړه را روان دي. کله چې هغوي ورته نږدې کېږي نو:

ښوونکی: سلام عليکم خان صيب، تاسې دلته ځنګه؟ ناظر صيب به مو راليږلی و، زه به پخپله درغلی وم!

سلامت: معلم صيب، مهم کارونه سلامت خان په خپله سر ته رسوي.

ښوونکی: (په خندا) ډير ښه خان صيب، راځئ (کټ ته اشاره کوي) دلته کينئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناظر: (مداخله کوي) معلم صيب، موږ ناستې ته نه يو راغلي.

ښوونکی: (سلامت خان ته) نوبيا امر او خدمت خان صيب؟ !

سلامت: معلمه، ښه غوږ دې ونيسه چې بيا يې درته نه تکراروم. د ماشومانو او لويانو له سبق نه وروسته د کلي د تورسرو سبق ماته د منلو وړ نه دی.

ښوونکی: خان صيب ! درس ورکول خو زما کاراو دنده ده.

سلامت: خو زموږ د کلي تورسرو ته نه، پوه شوې؟ موږ دومره بې غيرته نه يو چې خپلې تورسري پريږدو چې له پردو نارينه وو نه سبق ووايي.

ښوونکی: خان صيب، دا خو د کليوالو پريکړه ده چې دهغوي تورسرې هم غواړي چې سبق ووايي. زه خو يوازې له هغوی سره مرسته کوم.

سلامت: چې دا خبره ده نو پزی او بستره دې وتړه اوله دې کلي نه ډير ژر ووځه !

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښوونکی: (په ټينګه پريکړه) خان صيب، زما سبق ورکولو ته راغلی يم، او د خپلې دندې له ترسره کولو پرته داکلی نه شم پريښودی؟ !

ناظر: معلم صيب، دا ستا وروستۍ پريکړه ده؟

ښوونکی: هو ناظره، زه نه غواړم د کلي خلک او په تيره بيا ماشومان بې تعليمه پاتې شي.

سلامت: (په غوسه) ښه دی نو که دا ستا وروستۍ پريکړه وي نو د سلامت خان د پريکړې انتظار هم کوه راځه. ناظره !

(ناظر او خان روانيږي)

ناظر: (د تنګ په حال کې) خان صيب ، اوس څه وکړو؟

سلامت: ناظره،بې له دې چې کليوال راوغواړو او د کليوالو پرضد يې راوپارووو ، بله چاره نشته.

ناظر: زه پوه شوم. زه به ټولو کليوالو ته خبر ورکړم چې سبا جرګې ته راحاضر شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهمه صحنه

ځای: د خان دېره

وخت: ورځ

د صحنې پېژندنه:

(د سپین ږیرو جرګه جوړه ده. ښوونکی او سلامت خان هم حاضر دي. چوپه چوپتیا خپره ده او سپین ږیري یو بل ته ګوري.)

ښوونکی: ګرانو مشرانو، زما ګناه خو داده چې سبق ورکول خپله دنده بولم. زه د ماشومانو د زده کړې له پاره راغلی یم. د لویانو او تورسرو زده کړه د کلیوالو غوښتنه ده او بس.

سلامت: نه، داسې نه ده لکه څنګه چې ته یې وایې. دا زموږ غیرت دی چې موږ خپلو تورسرو ته اجازه نه ورکوو چې له پردو نارینه وو نه دې سبق ووایي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناظر: او ته یې چې زموږ تورسرې هم سبق ته لمسوې.

ښوونکی: ګورئ، له تعلیم سره ضدیت همدومره بس دی. خپل کلی او خلک نور له دې نعمت څخه لیرې مه ساتئ. پرېږدئ چې دوی هم د نورو په شان د علم او سواد په رڼا کې خپله ژوند تیر کړي.

ناظر: معلم صیب، موږ سر ورکوو خو له خپل ننګ او ناموسه تیریدلای نه شو.

ښوونکی: کلیوالو او درنو مشرانو، زه عزت او سرلوړي په تعلیم کې وینم.

سلامت: معلمه، زموږ کلیوال په خپلو پستو خبرو نور تیر ایستلای نه شي. دوی نه غواړي چې تورسري نور له تانه سبق ووایي. ښه به داوي چې خپله پوزی او بستره ټوله کړې، دا کلی پرېږدې او خپل کورته لاړ شې.

ښوونکی: زه د کلیوالو د پریکړې درناوی کوم. کلیوالو وروڼو، د تورسرو د زده کړې ټولګی زه ستاسو په غوښتنه پیل کوم. خو زه به ستاسې د خوښې پر ضد هیڅ کار ونه کړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلامت: (په غوسه) د جرګې مشرانو، معلم صیب لکه چې په یوه نه پوهیږي. ده ته خپله پریکړه واوروئ چې پوی شي پوی!

نورګل: (په احتیاط سره) خان صیب، خپه کیږه مه، که د چا میندې، خویندې غواړي چې له معلم صیب نه سبق ووایي، ودې وایي، په دې کې څه بدي ده؟.

ناظر: (په اریانتیا) یانې تاسې د خان صیب د خبرو مخالفت کوې؟

سیلانی: نه ناظره، خو مونږ حق لرو د خپلو اولادونو او کورنیو په باب پریکړې وکړو او د هغوی د راتلونکي په اړه فکر وکړو.

ملا: خبره خو روښانه ده خان صیب. زما خو مشوره همدا ده چې راځئ چې کلیوالو ته وخت ورکړو چې پخپله د خپلو کورنیو د زده کړې په باب پریکړې وکړي.

نورګل: زه د ملا صیب د خبرو ملاتړ کوم، خو یوه خبره بله هم زیاتوم... که څه هم معلم صیب ماته ډیر ګران دی خو که د شریعت او زموږ ددود او دستور پرضد یو قدم هم اوچت کړي نو هغه ورځ به یې په دې کلي وروستۍ ورځ وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو تن: ډيره ښه خبره ده !

ملا: نورو خبرو ته اړتيا نه ده پاتې. راځئ چې يوه دعا وکړو ، الله آمين !

ټول: آمين !

(سلامت خان او ناظر په ناخوښۍ سره جرګه پرېږدي او خلک په نيوکې سره هغو دواړو ته په ننداره وي)

(c) ketabton.com: The Digital Library

لسمه صحنه

ځای: د خان کور

زمان: ورځ

د صحنې پېژندنه:

سلامت خان په خپلو فکرونو کې ډوب دی. ناظر له څو کسانو سره یو ځای راننوځي. سلامت خان د ناظر په موجودګی کې له نوموړو کسانو سره خبرې اترې کوي او هغوي ته دنده سپاري. نوموړي کسان سلامت خان ته اطمینان ورکوي او له کوره وځي. خان او ناظر یوازې پاتې کیږي.

ناظر: خان صیب، دا کار خو کیږي خو اندیښنه مې دې ته ده چې دا کار د معلم صیب په مړینه هم پای ته ورسیږئ !

سلامت: (په غوسه) ناظره، سلامت خان د خپلې سلامتۍ له پاره هر کار کولای شي. زه به کلیوالو ته وښیم څوک چې زما خبره ونه مني، انجام به یې همدا وي... راځه چې ځو !

ځو !

(دواړه له کوره وځي .)

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوولسمه صحنه

ځاي: کلی

زمان: ورځ

د صحنې پېژندنه:

دخان کسان پر ښوونځی حمله کوي. ښوونکی چې د بلې ورځې د درس په تياری بوخت دی، دهغوی مقابله کوي، نوموړي کسان ښوونکی سخت ټپي کوي. سلامت خان او ناظر له ليرې د پيښې ننداره کوي. وروسته نږدې ورځي. ناظر ښوونکی چې پړ مخ پر مځکه پروت دی، په اړخ را اړوي. ناظر بې واره کيږي.

ناظر: (په انديښنې سره) خان صيب، لکه چې ښوونکی مړشوی دی.

سلامت: (په زياتې انديښنې سره) اوهو، داخو رښتيا هم ډير ژوبل شوی دی وه ناظره. دا چرته مړ نه شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناظر: خان صیب، اوس به څه کوو؟ دا خو قتل دی او د قتل سزا خو تاته معلومه ده ....

سلامت: (نو موړو کسانو ته) خدای مو خوار کړه، دا سړی خو مو وواژه... تاسې ته خو ما نه و ویلی چې مړ یې کړئ!

ناظر: خان صیب، د کلي خلک په بیړه راروان دي.

(څو تنه کلیوال د ښوونځي په لور راځي)

سلامت: ځئ ورک شئ!...ځئ پناه شئ، راځه ناظره چې ځو!

(دواړه ښوونکی په تېپې حالت کې پرېږدي او له هغه ځایه تښتي. کلیوال ښوونکی پیدا کوي سر او لاس یې چې ژوبل شوي دي، په ټوکر ورتړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دولسمه صحنه

ځاي: د خان کور

زمان: ورځ

د صحنې پیژندنه:

د کور په انګړ کې د سلامت خان ښځه د انګړ له ځاه نه اوبه راباسي او سلامت خان په بیړه سره کورت راننوزي.

مور: (د سلامت خان په لیدو سره وارخطا کیږي) خیریت خو به وي؟

سلامت: خیریت له کومه شو؟! ولسوالۍ ته ځم.

مور: په دې مازیګر کې په ولسوالۍ کې څه کار لرې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلامت: غواړم له خپل ملګري ولسوال سره وګورم، د یو ضروري کار دپاره.

څلمي: (ټوپک راوړي، خپل قلم له څو ورقو سره یوځای په خپل جیب کې ږدي او راولاړیږي) پلارجانه، زه هم درسره ځم.

سلامت: نه څلمیه، ناوخته دی. زه یوازې ځم.

مور: رښتیا هم اوس ناوخته دی، شپه به درباندې راشي؟ بیا سبا لاړشه.

سلامت: نه ښځې، داسې یوه ستونزه راپیښه شوې چې له تلو نه پرته بله چاره نه شته.

مور: چې داسې ده نو بیا څلمی درسره بوځه.

سلامت: (په فکر سره) سمه ده. څه لاړشه او دباندې وګوره چې ناظر آس تیار کړی او که نه!

څلمي: ښه دی پلارجانه، دادی ورځم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مور: وه سړیه، زه دې وارخطا کړم. دومره خو ووایه چې څه خبره ده؟

سلامت: څه ووایم؟ ! د زرمینې له لاسه په لویه لانجه واوختم.

مور: ولې؟ څه پېښه ده؟ اندېښنه مې ولې زیاتوې؟

سلامت: معلم صیب مې په خپلو کسانو سخت ټپي کړی، کلیوال هم ولیدلو.

مور: (په اریانتیا) دادې څه وکړل د ځلمي پلاره؟ !

سلامت: چې څوک زما خبره نه مني نو همداسې به کیږي. خیر زه اوس ځم چې خپل ملګری ولسوال خبر کړم چې له لانجې نه مې خلاص کړي. (له لارې نه بیرته راګرځي او زیاتوي) تاسې هم خپل خیال ساتئ ! (او له کوره وځي)

(c) ketabton.com: The Digital Library

دیارلسمه صحنه

ځای: د خان د کلا په مخ کې

وخت: ورځ

د صحنې پیژندنه:

ناظر او ځلمی دواړه د کور په مخ کې د آس په سمبالولو بوخت دي.

سلامت: (له کلا نه وځي او ناظرته د رانږدې کېدو په حال کې کلیوال وینې چې د دوی په لور راځي، په لوړ غږ) ناظره، آس نږدې راوله چې کلیوال راورسیدل!

ناظر: راځه له خیره، دادی درغلم، دادی...

سلامت: (د خپل زوی سره پر آس سپرېږي او د حرکت په حال کې) وه هلکه ناظره،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناظر: صیب...

سلامت: د کور خیال ساته ښه، مونږ ژر بیرته راځو

ناظر: ښه خان صیب،(له ځانه سره) زه خو یې لکه د قربانۍ اوزه قصابانو ته پرېښودم!

(آس تیزیږي او په تیزۍ سره د ناظر له سترګو پناه کیږي. آخوا کلیوال په غوسې سره ناظر ته رانږدې کیږي او ناظر له ویرې نه په ډکو سترګو د هغوی هرکلی کوي.)

سیلانی: (رانږدې کیږي او په پلتهنې سره) ناظره، هغه سلامت د کلي ملامت چیر ته وتښتید؟

ناظر: (په ویرې سره) خان صیب تښتیدلی نه دی. هغه ولسوالۍ ته لاړ، ولسوال غوښتی و.

سیلانی: دروا غ به نه وایې!

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناظر: دروا غ نه وايم...

سيلانی: (خلکو ته مخ رااړوي) ورونو ، تر څو پورې به زموږ خلک خپلې فيصلې پخ خپله نه شي کولی !؟

نورګل: سيلانی ماما رښتيا وايي. سلامت خان د کلی سلامتيا ته زيان رسوي، موږ به يې ترڅو ننداره کوو ؟

يو تن: معلم صيب خوارکی (ښوونکی ته اشاره کوي) دې حال ته ورسيده ، بايد پوښتنه يې وشي.

ښوونکی: (په ټپي حالت) خو زه نه غواړم چې زما پر سر د کليوالو او خان ترمنځ شخړه رامنځ ته شي.

نورګل: (په اريانتيا) معلم صيب، سلامت خان ته دې حال ته ورسولې او ته بيا هم غواړې چې له هغه سره حساب ونه شي؟ !

ښوونکی: حساب به کوو خو وروري به نه خرابوو.

سيلانی: معلم صيب، له همدې امله خو يې ورسره سپينوو. مونږ د

(c) ketabton.com: The Digital Library

سامت خان په خپل سر پرېکړې نور نه شو زغملی.

نورګل: داسې يوه پرېکړه کوو چې ټول کليوال به يې خامخا عملي کوي.

سيلانی: نو راځئ چې د سلامت خان تر راتلو پورې همدلته انتظار وکو.

ناظر: داسې ښکاري چې کليوال د سلامت خان پرضد پرېکړه کوي. نور نو کليوال زمونږ په خبرو نه غولېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څوارلسمه صحنه

ځای: د سلامت خان د کلا په مخ کې

وخت: ورځ

د صحنې پېژندنه:

د کلا په مخ کې لیرې، ټول کلیوال د ښوونکی په شمول د ونو تر سیورو لاندې ناست او د سلامت خان د بیرته راتلو انتظار باسي چې د سلامت خان آس یوازې بیرته کورته راګرځي.

سیلانی: (په اریانتیا) اوهو، آس یې راغی او د سلامت خان درک نشته. معلم صیب چې دا څنګه چل دی!

یو تن: خان به له ډاره تښتیدلای وي.

ښوونکی: (د خلکو د اریانتیا په حال کې) ناظره! ودریږه!

ښوونکی: (لیک خلاصوي او لولي یې) ناظره، دا لیک څلمي لیکلی دی. هغه او سلامت خان دواړه د کلي د لویدیځ په ځنګله کې په یوه پیښه کې ژوبل شوی دی. ناوخته ده او شپه هم راتلونکې ده. ته یې ډېر ژر غوښتی یې چې له آس او یو څو تنو کلیوالو سره ځان ورورسوې او هغوی د ځنګلي ځناورو څخه وژغورې.

(ناظر روانیږي)

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځمه لسمه صحنه

ځای: د خان حجره

وخت: نږدې ماښام

د صحنې پېژندنه:

کلیوال په حجره کې چوپ ناست دي او سلامت خان د حجرې په بر اړخ کې پر بالښت ډډه اچولی او ټپي پروت دی. پښه یې کلک تړل شوې دی)

ناظر: (خان ته په ګیلاس کې شیدې او مملايي ورکوي) سلامت خان دې سلامت وي، په دې شیدو کې مې درته مملايي اچولې ده قربان دې شم. دا به وښنئ چې دردونه دې هم خدای ورک کړي او دا وجود دې لږ نرم شي.

سلامت: ناظره، اندېښنه مه کوه، زه ښه یم.

ناظر: سلامت خان دې سلامت وي. څښتن تعالي فضل وکه چې سلامت خان یې سلامت وساته !

سلامت: ناظره، رښتیا چې د مرګ د خولې بچ شولو.

فلش بیک

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپاړلسمه صحنه

ځای: د کلي په ځنګل کې

وخت: ورځ

د صحنې پېژندنه:

سلامت خان او دهغه ځوی ځلمی د آس پر سر د ولسوالۍ پر لور روان دي چې د آس بښه په دښته کې د مځکې په یوه ځوړه کې ننوزي او آس د سلامت خان او ځلمي سره یوځای پر مځکه غورځیږي. سلامت خان سخت ټپي کیږي او پر آس د سپریدو توان ورته نه پاتې کیږي، خو ځلمی جوړ دی.

سلامت: (په نالښت) زویه،

ځلمی: هو پلاره،

سلامت: ځلمیه زویه، شپه راروانه ده... او له بلې خوا د ځنګلي ځناورانو ویره ده. ته داسې وکه چې لاړ شه کورته او ناظر خبر کړه چې کسان راولي او ما له دې ځې نه کورته بوځي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځلمی: نه پلاره، زه تا ځنګه يو ازې پرېږدم ! (يو څه يې په فکر کې ګرځي) هو په ياد مې شو (قلم او کاغذ له جيبه راباسي او پرې ليکل کوي.)

سلامت: (پوښتنه کوي) دا څه کوې ته زويه؟

ځلمی: پلار جانه، ښوونکی راته ويلی و چې آس يو ډير هوښيار حيوان دی او خپل کور په آسانی سره موندلی شي.

سلامت: دا موږ ته څه ګټه رسولی شي؟

ځلمی: اوس به يې وګورې چې څه ګټه رسوي. (يو پيغام ليکي، د آس په قبضه کې يې تړي او آس رخصتوي) چو ! (او آس په منډه کيږي)

د فلش بيک پای

(c) ketabton.com: The Digital Library

اووه لسمه صحنه

ځای: د خان حجره

وخت: ورځ

سلامت: خدای تعالی راسره ځلمی د نجات د پرښتې په توګه لیږلی و. که هغه نه وای نو ما به څه کړي وای ! ځلمی چیرته دی؟

ځلمی: زه دلته یم پلاره.... السلام علیکم...

سلامت: والیکم سلام... (کلیوالو ته) ورونو ، که نن زما زوی له ما سره مرسته نه وای کړی نو خپل ژوند به مې له لاسه ورکړی و.

یوتن: دا خو د ځلمی د لیک او لوست برکت و چې ستاسې ژوند یې وژغوره.

سلامت: زوی جانه، نن مې زړه غواړي هر هغه څه درکړم چې ته ورته هیله لرې. نن زما د ازمایښت ورځ ده زویه. وو ایه چې ته څه غواړې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځلمی: (له خپله ځایه پاڅیږي او د خلکو له منځ نه ښوونکی له لاسه نیسي، د خپل پلار څنګ ته یې را کش کوي او بیا) پلار جانه، د انعام اصلي حقدار خو معلم صیب دی. له همدوی نه مې هرڅه زده کړي.

سلامت: مطلب دې څه دی زویه؟

ځلمی: مطلب مې دادی چې ماته لوی انعام به داوي چې ښوونکی ته اجازه ورکړئ چې ټولو کلیوالو ته سبق ورکړي.

(د غونډې ګډونوال ټول غلي ناست دي. سلامت خان هم خبرې نه کوي)

ناظر: سلامت خان دې سلامت وي قربان دې شم، معلم صیب د لیک په لوستلو موړ دې ته وهڅولو چې تاسې بیرته کورته راولو.

ځلمی: پلارجانه، که له خپلې وعدې بیرته راګرځې نو خیر دی، زه نه غواړم چې تا دې ته مجبور کړم.

سلامت: (کښیني او د خپل زوی پر سر لاس تیروي) زوی جانه، زما ستا نه همدا هیله وه، زه درسره ژمنه کوم چې زه به د کلي وران ښوونځی بیا جوړوم...او خپلې لورته د سبق ویلو اجازه هم ورکړم. (په موسکا په داسې حال کې چې له سترګو څخه یې اوښکي هم څاڅي، خپل زوی او کلیوالو ته په منلو سترګو ګوري. بیا ښوونکی ته په سترګو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره ګوري) چې زما په دغه کړو د کلي خلک ټول خوشحاله شي. (خلک خوشحاله کيږي.) **معلم صيب،** ما وبخښه، زه په خپله غلطۍ پوهيدلی يم.

ښوونکی: خان صيب، هغه مشران چې د خپل کلي د روښانه راتلونکي سره مينه ولري، د خپل کلی د نجونو او هلکانو زده کړه له پامه نه شي غورځولای.

(سلامت خان له ښوونکی سره لاس ورکوي او کليوال خوښيږي)

پای

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لیکوال پېژندنه

پوهندوی ډاکټر عبدالقیوم کریم په ۱۳۳۸ لمریز کال کې د ننګرهار ولایت د جلال آباد ښار د سره رود ولسوالۍ د چهارباغ صفا په کلي کې زیږیدلی دی. لومړني زده کړې یې د جلال آباد ښار د میاعمر (رح) په لومړني ښوونځي کې په لومړي درجه پای ته رسولې او بیا د ننګرهار عالي لیسې ته ولاړ. د ننګرهار له لیسې څخه یې هم په ۱۳۵۸ لمریز کال کې په لومړی درجه د فراغت سند ترلاسه کړ او د عالي تحصیلاتو له پاره د کانکور د ازموینې په پایله کې پخوانی شوروي اتحاد هیواد ته معرفي شو، خو له انجنیری سره یې د خپلې مینې له مخې ځان د کابل پوهنتون انجنیري پوهنځي ته تبدیل کړ. د نوموړي پوهنځي د سیول انجنیری له ډیپارټمنټ څخه هم په ۱۳۶۳ لمریز کال کې په لومړی درجه فارغ شو او د پوهنې وزارت د ساختماني چارو په ریاست کې د ښوونځیو او ورکتونونو د ودانیو د ډیزاینر په توګه د یوې لنډې مودې خدمت څخه وروسته کله چې انجنیري پوهنځی تر څو کلونو وقفې وروسته بیا فعاله شوه، د نوموړي پوهنځي د سیول انجنیری په ډیپارټمنټ کې د استاد په توګه یې د هیواد د ځوانانو د تدریس چارې په غاړه واخیستې چې ترننه پورې دوام لري. په دې ترڅ کې یې په ۱۹۹۲ میلادي کال کې د هندوستان هیواد د اوترا پردیش ایالت د رورکي له پوهنتون څخه د هایدرولوژی په برخه کې خپله ماسټري او په ۲۰۱۴ میلادي کال کې یې د هسپانیې هیواد د پلازمینې مادرید د

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیرچم د نړیوال پوهنتون څخه د چاپیریال ساتنې د انجنیری په برخه کې خپله ډاکټري په بري سره بشپړه کړه.

د ژورنالیزم او ادبیاتو په برخه کې یې د ۱۳۲۱ څخه تر ننه پورې یې زده کړې په لاندې ورکشاپونو او کورسونو کې ترسره کړې دي:

۱. په راډیو افغانستان کې د ژورنالیزم، ژباړې او راډیویي پروډکشن بیلابیل روزنیز کورسونه

۲. د بي بي سي له خوا د ډرامه لیکنې شپږ میاشتینۍ روزنیز پروګرام، پیښور

۳. د ماشومانو د پاره لیکنه، د ملګرو ملتونو د کډوالو د ادارې له جوړ شوی روزنیز ورکشاپ، پیښور

۴. بیلابیل د اسلام آباد (پاکستان) د ژورنالیزم له ملي انسټیټیوټ څخه د ژورنالیزم د اساساتو څلورمیاشتینی کورس

۵. رپوټ لیکل، د ملګرو ملتونو د کډوالو د ادارې له جوړ شوی روزنیز شپږ میاشتینۍ ورکشاپ

۶. د بي بي سي له خوا د معلوماتو د راغونډولو او مرکو د تخنیکونو او رپوټ ورکولو په باب جوړ شوی روزنیز ورکشاپ، پیښور – ننګرهار

۷. د چاپي مطبوعاتو د چلولو په باب د یونیسکو له خوا لنډ ورکشاپ، پیښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

۸. د افغانستان د پاره د مطبوعاتي ملاتړ اداري له خوا د بهرنيو متخصصينو له خوا د راډيويي او ويډيويي خپرونو او فلمونو د ډايرکټ کولو بيلابيل روزنيز ورکشاپونه

۹. په لندن کې د رويټر د اداري له خوا د (له شخړو نه وروسته رپوټ ورکول) يو مياشتينۍ روزنيز ورکشاپ

۱۰. په نيپال کې د يونيسف اداري له خوا د ژورناليزم او رپوټ ورکولو روزنيز ورکشاپ

۱۱. په جاپان، سويس، جرمني، پاکستان او تايلينډ کې د فلمونو د ډايرکټ کولو، سکرپټ ليکلو او فلم جوړولو په بيلابيل روزنيز ورکشاپونه، کنفرانسونه او بحثونه.

کاري تجربه:

الف – د ژورناليزم، سينما او ادبياتو په ډګر کې

۱. په ۲۰۱۰–۲۰۱۱ کلونو کې د ام اس اچ له خوا د عامې روغتيا وزارت د رهبرۍ د مفاهمې د سلاکار په توګه

۲. په ۲۰۰۸ کال کې د شمشاد ټلويزيون د خپرونو د رييس په توګه

۲. د ۲۰۰۶ کال د اپريل له لومړۍ نيټې څخه د ۲۰۱۲ کال د مارچ ترپايه پورې، د افغانستان د مطبوعاتي ملاتړ او هوارۍ د اداري

(c) ketabton.com: The Digital Library

(Media Support Partnership Afghanistan – MSPA)
د مشر د مرستیال په توګه.

۳. د ۲۰۰۴ کال د نومبر له پیل څخه د ۲۰۰۶ کال د مارچ تر پایه پورې، د ملګرو ملتونو د سازمان د وګړو د صندوق د ادارې د عامه اړیکو او مطبوعاتي چارو د مسوول په توګه

۴. د ۲۰۰۲ کال د مارچ د میاشتې له لومړۍ نیټې څخه د ۲۰۰۴ کال د سپتمبر د میاشتې ترپایه پورې په افغانستان کې د کډوالو په چارو کې د ملګرو ملتونو د سازمان یا UNHCR د ادارې د ډله ییزو رسنیو او مطبوعاتي چارو د عمومي مرستیال په توګه.

۵. د ۱۹۹۷ کال د سپتمبر د لومړۍ نیټې څخه د۲۰۰۲ کال د فبرورې د میاشتې ترپایه پورې ، په پاکستان کې د کډوالو په چارو کې د ملګرو ملتونو د سازمان یا UNHCR د ادارې د ویاند او عامه اړیکو د مسوول په توګه.

۶. د ۱۹۹۴ کال د جون د میاشتې له پیل څخه د ۱۹۹۷ کال د اګست ترپایه پورې، په پېښور کې د افغانانو له پاره د بي، بي، سي د تعلیمي خپرونو د ((نوی کور، نوی ژوند)) د تعلیمي ډرامو د لیکوال او لنډیزونو (Synopsis) د جوړولو د سمبالوونکی په توګه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷. د ۱۳۶۱–۱۳۷۱ لمریز کاله پورې د راډیو افغانستان د بهرنیو خپرونو د اردو ژبې، دري او پښتو خپرونو او هندي فلمونو د ژباړن، پروډیوسر، ډایرکټر او ویاند په توګه.

ب– د انجنیری او تدریس په ډګر کې:

۱. د ۱۳۶۳–۱۳۶۵ لمریز کاله پورې د پوهنې وزارت د تعمیراتو ریاست د ډیزاین انجنیر په توګه

۲. د ۱۳۶۷ کال څخه تر ننه پورې د کابل پوهنتون د انجنیري پوهنځي د سیول انجنیری د ډیپارټمنت د استاد په توګه

۳. د ۱۹۹۲–۱۹۹۷ میلادي پورې په پیښور کې د آی آر سي، دعوت او جهاد، او سید جمال الدین افغان د پوهنتونونو د انجنیري پوهنځي د استاد په توګه

۴. په ۱۳۹۳ لمریز کال کې د یوناما د چاپیریال ساتنې د پروژې د سلاکار په توګه

۵. په ۱۳۹۲ کال کې د افغانستان د تخنیکي او مسلکي زده کړو د انستیټیوټ د پرمختیا او پلان جوړونې د سلاکار، وروسته د نوموړي انستیټیوټ د علمي مرستیال او وروسته بیا د هغه د رییس په توګه.

د عبدالقیوم کریم خپاره شوي آثار:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱. د لیکوال عزت، د منشي پریم چند د غوره کیسو پښتو ژباړه، د افغانستان د لیکوالو ټولنه، ۱۳۲۹ لمریز کال، کابل (د نوموړې ټولنې د کال د غوره ژباړې د حمید ماشوخیل د جایزې ګټونکی)

۲. ادهورا کهیل (نیمګړی لوبه)، د افغان لیکوالو د لنډو کیسو اردو ژباړه، ۱۹۹۵ میلادي کال، پېښور

۳. فضایي هندسه، د ښوونځیو د یوولسمو ټولګیو د پاره د فضایي هندسې د پوښتنو حل، ۱۹۹۲، پېښور

۴. د مثلثاتي لوګاریتم د جدولونو لارښود، د ښوونځیو د یوولسمو ټولګیو د پاره، ۱۹۹۲، پېښور

۵. د ماشومانو د پاره ۲۴ انځوریزې ښوونیزې کیسې، لیکنه او ژباړه، ۱۹۹۸–۲۰۰۶، کابل او پېښور

۶. د فلم او ویډیو ییزو خپرونو بنسټونه، ۱۳۸۷، کابل

۷. د ماشومانو د پاره لیکنه، پښتو ژباړه، ۲۰۰۲ میلادي کال، پېښور

۸. د لاندې فلمونو پښتو او دري سکرپټونه:

- د نظر کلی، په انګریزي ژبه لنډ مستند فلم، لیکنه، ۲۰۰۰ میلادي کال، کویټه

- اولاد، لنډ ټلویزیوني فلم، لیکنه او جوړونه، ۲۰۰۵ میلادي کال، کابل

- مجبور، په دري ژبه لنډ ټلویزیوني فلم، لیکنه او جوړونه، ۲۰۰۶ میلادي کال، کابل

- ارمال، دري لنډ ټلویزیوني ننداره، لیکنه او جوړونه، ۲۰۰۶ میلادي کال، کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

- پرېکړه، لنډ پښتو ټلویزیوني فلم، لیکنه او جوړونه، ۲۰۰۷ میلادي کال، کابل (د NHK د نړیوالې جایزې ګټونکې طرحې پر بنسټ)
- سلګۍ، لنډ ټلویزیوني فلم، لیکنه او ډایرکټ، ۲۰۰۸ میلادي کال، کابل
- ښکلا، په شپاړلسو برخو کې پښتو ټلویزیوني سریال، لیکنه، ۲۰۰۸ میلادي کال، شمشاد ټلویزیون، کابل
- د یو شمیر روزنیز لنډ ټلویزیوني هنري فلمونو او ټلویزیوني سپاټونو لیکنه او ډایرکټ، ۲۰۰۲-۲۰۱۲ میلادي کال، کابل

په ۱۳۸۶ کال کې د پښتو ژبې تکړه لیکوال او ژباړن ډاکټر فرید احمد بزګر راته وویل چې غواړي د ((د منشي پریم چند غوره کیسې)) تر سرلیک لاندې زما د هندوستان د نومیالی لیکوال منشي پریم چند د څو لنډو کیسو ژباړه چې په ۱۳۶۹ لمریز کال کې د افغانستان د لیکوالو د ټولنې له خوا خپره شوې وه، په خپلو مالي امکاناتو د دویم ځل له پاره چاپ کړي، نو لازمه مې وګڼله چې د نوموړي کتاب پر مطالبو خپل ژوندلیک هم په خپله ژبه له یو څه تفصیل سره وړاندې کړم. نوموړی کتاب بیا چاپ نشو خو هغه مقدمه غواړم ددې کتاب په پای کې له درنو لوستونکو سره شریکه کړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

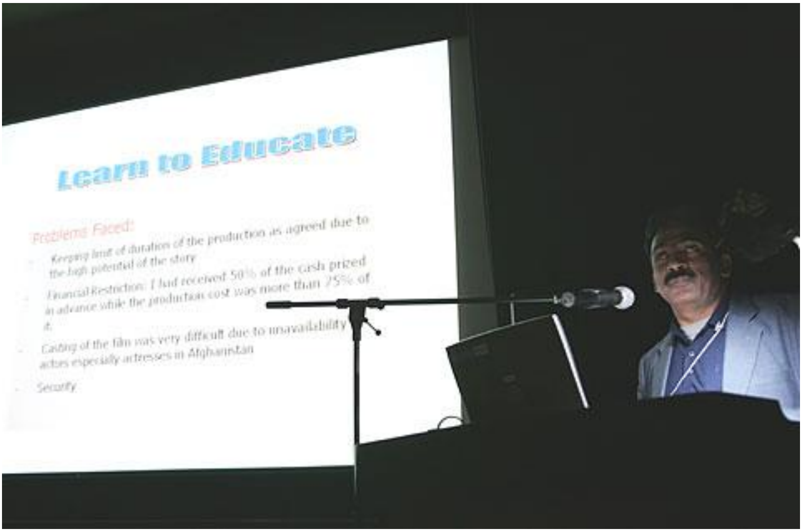

د جاپان په پلازمینه توکیو کې د NHK په تالار کې د پریکړه فلم تر ننداري وړاندې د فلم په باب د معلوماتو د وړاندې کولو په حال کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د NHK په تالار کې د پریکړه فلم د جایزې تر اعلان وړاندې (له ښی خوا څخه) د تونس ، تایلیند ، اندونیزیا او هندوستان د فاینلستانو سره د د فستیوال د سیالیو د پایلو د اعلان د انتظار په حال کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د NHK په تالار کې د اولاد او نورو فلمونو تر ننداري وروسته پر فلم باندې د بحث په دوران کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د NHK په تالار کې د اولاد او نورو فلمونو تر ننداري وروسته پر فلم باندې د بحث په دوران کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د NHK په تالار کې د ۲۰۰۷ کال د فستیوال د جایزې د ویشلو د ننداري په حال کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د NHK په تالار کې د اولاد او نورو فلمونو تر ننداري وروسته پر فلم باندې د بحث په دوران کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د NHK د ۲۰۰۶ کال په فستیوال کې د ۲۰۰۵ کال د ښه سکرپټ د لیکول د سیالیو د جایزې د ترلاسه کولو وروسته د وینا په حال کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مننه او کوروداني

د افغانستان ملي تحريک د هېواد پالو او فرهنګپالو شخصيتونو ښاغليو (انجنير نظرمحمد منګل) څخه د زړه له تله مننه کوي چې د دې اثر چاپ ته يې اوږه ورکړه. ملي تحريک وياړي چې د علمي اثارو د چاپ لړۍ يې پيل کړې ده. دا لړۍ به دوام لري. موږ له ټولو درنو هېوادوالو څخه په خورا درنښت هيله کوو چې په خپل معنوي او مادي وس د کتابونو د چاپ دا لړۍ لا پسې وغځوي.

يو ځل بيا د دې اثر له ليکوال او چاپوونکو څخه د زړه له تله مننه کوو چې د دې اثر د ليکلو او چاپولو جوګه شول.

په فرهنګي مينه

د افغانستان ملي تحريک

(c) ketabton.com: The Digital Library

Decision

By: Abd-ul-Qayoom Karim

د افغانستان ملي تحريک
www.melitahrik.com

د خپرونو لړ: ۵۳

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library